

DOI 10.31909/26168774.2020-(46)-16
УДК:792.2+792.5] (477.74) «1946/1960»

Віра ЦЕРКОВНА*

ІЗМАЇЛ ТЕАТРАЛЬНИЙ В 1946-1960-ті РОКИ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ МІСЦЕВОГО АРХІВУ)

В статті розглянуто діяльність двох обласних державних театрів, що працювали в місті Ізмаїл у 1946 – 1960-ті роки: музично-драматичного українського театру й російського драматичного театру імені Т. Г. Шевченка за матеріалами Ізмаїльського обласного відділу мистецтв, які зберігаються у місцевому архіві. Описано склад творчих колективів і репертуарний план театральних труп, проаналізовано деякі виробничо-фінансові документи та труднощі, які впливали на роботу театрів. Визначено, що театральне життя в місті Ізмаїл у післявоєнний період, незважаючи на складну соціально-економічну ситуацію в країні, було досить активним. Репертуар театрів як один із важелів ідеологічного впливу на громадян визначався вищими органами радянської влади. Творчі колективи здійснювали постановки за творами українських, російських, радянських й зарубіжних драматургів, активно гастролювали в області та за її межами. Окреслено перспективи подальших досліджень театрального життя в регіоні.

Ключові слова: Ізмаїльська область, Ізмаїл, театр, театральне життя, репертуар, гастролі.

В сучасному інформатизованому й високотехнологічному суспільстві значної ваги набуває інтелектуальний чинник, культурна й духовна сфери. Вивчення вітчизняної культури, історичного шляху творчої інтелігенції можливе шляхом дослідження культурних процесів у всіх регіонах України. Особливої уваги потребує аналіз культурно-мистецького життя Українського Подунав'я як своєрідного художнього явища. Вагоме місце у цій галузі посідали театральні колективи міста Ізмаїл.

Історія і культура рідного краю завжди були в пріоритеті у професійних істориків і краєзнавців, які досліджували різні аспекти післявоєнного розвитку Українського Подунав'я. Так, В. Церковна аналізувала трагічні сторінки голоду 1946 – 1947 рр. на Ізмаїльщині крізь призму офіційних документів¹, І. Татаринів розглядав повсякденне життя дітей міських околиць Ізмаїла в 1945 – 1953 рр.², Л. Циганенко на матеріалах Б-Дністровського учительського інституту вивчала

* Церковна В., кандидат історичних наук, доцент, Ізмаїльський державний гуманітарний університет, E-mail: viratserkovna@gmail.com

¹ Татаринів І. Є. Повсякденне життя дітей міських околиць Ізмаїла в повоєнні роки. III Дунайські наукові читання: Голод 1946-1947 рр.: історичні, філософсько-психологічні та педагогічні аспекти: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (18-19 травня 2017 року). Ізмаїл: РВВ ІДГУ; «СМИЛ». 2017. С.251-256.

² Церковна В. Г. Голод 1946 – 1947 рр. на Ізмаїльщині крізь призму офіційних документів. III Дунайські наукові читання: Голод 1946-1947 рр.: історичні, філософсько-психологічні та педагогічні аспекти: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (18-19 травня 2017 року). Ізмаїл: РВВ ІДГУ; «СМИЛ». 2017. С. 287-294.

матеріально-побутові умови життя студентів повоєнної доби³. Події театрального життя Ізмаїльської області не знайшли достатнього висвітлення в історичній літературі, зустрічається лише фрагментарна, не систематизована інформація в публіцистичних нарисах та довідкових, енциклопедичних виданнях, що визначає актуальність цієї статті.

Метою нашої наукової розвідки є проаналізувати діяльність двох обласних державних театрів, що працювали у місті Ізмаїл у 1946 – 1960-ті роки: музично-драматичного українського театру й російського драматичного театру імені Т. Г. Шевченка за матеріалами Ізмаїльського обласного відділу мистецтв, які зберігаються у місцевому архіві.

Ізмаїльський обласний відділ мистецтв був створений у 1940 р. як самостійна структура Ізмаїльської обласної ради депутатів трудящих. Він підпорядковувався комітету у справах мистецтва Ради Міністрів УРСР, а на місцевому рівні – безпосередньо облвиконкому. З початком Другої світової війни у червні 1941 р. цей відділ припинив свою діяльність, яка була поновлена лише у серпні 1944 р. В липні 1953 р. функції Ізмаїльського обласного відділу мистецтв було передано обласному управлінню культури, а відділ ліквідовано.

Ізмаїльський обласний відділ мистецтв координував роботу дитячих і вечірніх музичних шкіл для дорослих у містах Ізмаїл, Білгород-Дністровський, Рені, обласної філармонії, російського драматичного театру імені Т. Г. Шевченка та державного музично-драматичного українського театру.

Серед матеріалів цього фонду відомості про Ізмаїльський державний український музично-драматичний театр ми зафіксували, лише починаючи з 1946 р. На жаль, серед справ ми не знаходимо матеріалів про організацію цього театру й початковий період діяльності. Проте в одній із публіцистичних статей ізмаїльський журналіст і краєзнавець І. Огнев стверджує, що історія Ізмаїльського українського музично-драматичного театру сягає 1940 р.

Під час Другої світової війни колектив театру виступав із виставами у військових частинах та шпиталях і лише у грудні 1944 р. на прохання колективу був відправлений до міста Ізмаїл. Оскільки у місті не знайшлося підходящого приміщення для театру, він тимчасово розташувався у Білгород-Дністровському й представляв свої постановки ізмаїльським глядачам у залі під відкритим небом⁴. Серед відомих акторів творчого колективу І. Огнев називає прізвища А. Зарницької, Молдавана, Орленко, І. Піонтковського, М. Педошенко, Романової, Шевченко, танцівників О. Ліндер, М. Войнаровської, О. Егерт, М. Шкуренко (імена та по батькові деяких акторів потребують уточнення).

На жаль, автор статті не робить жодного посилання, не називає жодного документа на доказ своїх слів. Історикам потрібно буде або підтвердити або спростувати чи уточнити ці факти. Деякі відомості про діяльність українського музично-драматичного театру в місті Ізмаїл знаходимо в місцевій пресі того часу, наприклад, у статті Ю. Чайкіна «Прекрасно сыгранный спектакль» у газеті «Придунайская правда» про прем'єру вистави «Маруся Богуславка»

³ Циганенко Л. Ф. Матеріально-побутові умови життя студентів повоєнної доби (на матеріалах Білгород-Дністровського учительського інституту 1944-1949 рр.). *III Дунайські наукові читання: Голод 1946-1947 рр.: історичні, філософсько-психологічні та педагогічні аспекти*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (18-19 травня 2017 року). Ізмаїл: РВВ ІДГУ; «СМІЛ». 2017. С. 295-300.

⁴ Огнев И. Театр, который делал свои первые шаги... URL: <http://www.izmail.es/article/39864/>

М. Старицького⁵. Слід зазначити, що місцева преса як важливе джерело повсякденного життя мешканців нашого регіону ще чекає своїх дослідників.

Головним режисером державного музично-драматичного українського театру в 1944-1945 рр. був Д. Кот-Котевич, згодом – режисер Чернігівського обласного музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка, заслужений артист УРСР (1951 р.)⁶. У 1945 – 1948 рр. на сцені Ізмаїльського музично-драматичного театру виступав український актор, режисер І. Сікало⁷.

В Ізмаїльському державному музично-драматичному українському театрі в 1946 р. працювала група художньо-керівного персоналу у складі художнього керівника, завідувача музикальною частиною, балетмейстера, диригента, режисера-постановника, головного художника, художника-постановника, хормейстера, концертмейстера та інших (14 осіб), труппа артистів (32 осіб), балет (10 осіб), оркестр (13 осіб), художньо-технічний персонал (5 осіб), а також допоміжні служби: електроцех (3 особи), костюмерний цех (5 осіб), перукарський цех (2 особи), декоративний цех (2 особи) та адміністративно-управлінський персонал (17 осіб). Усього колектив налічував 125 осіб⁸.

Серед архівних матеріалів зберігся виробничо-фінансовий план за 1948 р. Ізмаїльського державного музично-драматичного українського театру. Цікаво, що загальна кількість посадкових місць театру становила 508, проте завантаженість глядацької зали у 1947 р. на ранкових спектаклях була 75%, а на вечірніх – 60%. На 1947 р. було заплановано 213 вистав, а на наступний 1948 р. – 216. Середня вартість квитка на ранкову виставу в 1947 р. становила 6 руб. 50 коп., на вечірню – 13 руб. На 1948 р. театр планував знизити ціни на квитки відповідно – 5 руб. 50 коп. і 11 руб.⁹.

Репертуарний план театрів Ізмаїльської області затверджувався Комітетом у справах мистецтв УРСР. Відповідним наказом для Ізмаїльського музично-драматичного українського театру були визначені нові прем'єри «Одинадцять невідомих», «Любов Ярова», «Міщани», «Російське питання» та перехідний репертуар, у складі якого були п'єси українських драматургів «На Вкраїні милій», «Назар Стодоля», «Маруся Богуславка», «Безталанна»¹⁰. На затвердження необхідно було подавати також прізвища режисерів, художників, композиторів і точну дату прем'єри всіх нових вистав, а про будь-яку зміну в репертуарному плані негайно повідомляти Управління театрів Комітету у справах мистецтв УРСР.

⁵ Чайкин Ю. Прекрасно сыгранный спектакль. *Придунайская правда*. 1945. 19 августа.

⁶ Кот-Котевич Дмитро Миколайович. URL: <https://cn.archives.gov.ua/fonds/rad/osob/kot-kotevich.html>

⁷ Енциклопедія Українознавства. Кн. 2, [т. 8]: «Символізм - Технічні рослини». Голов. ред.: Володимир Кубійович. Париж, Нью-Йорк: «Молоде життя», Наукове товариство імені Шевченка у Європі. 1976. С. 2805-3200. URL: https://web.archive.org/web/20191005204451/http://irbis-nbuv.gov.ua/E_LIB/PDF/ukr0000846.pdf

⁸ Штатное расписание и сметы расходов областного отдела искусств и подведомственных учреждений на 1946-1948 гг. Комунальна установа «Ізмаїльський архів» (КУІА). Ф. р-745, Оп. 1. Спр. 1. Арк. 1-39.

⁹ Штатное расписание и сметы расходов областного отдела искусств и подведомственных учреждений на 1946-1948 гг. Комунальна установа «Ізмаїльський архів» (КУІА). Ф. р-745, Оп. 1. Спр. 1. Арк. 1-39.

¹⁰ Приказы и директивные указания Комитета по делам искусств УССР за 1947 г. Комунальна установа «Ізмаїльський архів» (КУІА). Ф. р-745. Оп.1. Спр. 2. Арк.96

Наказом Комітету у справах мистецтв при Раднаркомі України від 13 листопада 1948 року Ізмаїльський музично-драматичний театр було об'єднано з Вінницьким.

У 1950 р. наказом управління по контролю за видовищами та репертуаром УРСР у театрах України дозволили до постановки нові твори великої форми: «Яблуневі квіти» В. Добровольського, «Дівчина Галина» Л. Грохи, «Сонце над Карпатами» Г. Мізюна, «Калиновий гай» О. Корнійчука та інші, а також переклади українською мовою «Людина з рушницею» М. Погодіна, «Зикови» і «Мати» М. Горького, «Весілля з приданим» М. Дем'янова, «Живий труп» Л. Толстого¹¹.

В Ізмаїлі також діяв державний обласний російський драматичний театр імені Т. Г. Шевченка, який було переведено з міста Кам'янець-Подільський ухвалою Ради Міністрів УРСР у 1950 р. У грудні 1962 р. разом з іншими творчими колективами він потрапив під загальносоюзне скорочення театрів і припинив своє існування.

Постановки в театрі здійснювали талановиті режисери М. Кублановський, Л. Стельмахович, Г. Затворницький, М. Кісиць, О. Гонтар, Ю. Мартинов, П. Індикул¹². У різні роки в театрі служили такі знані митці, як заслужений артист Грузинської РСР О. Гонтар, заслужений артист Дагестанської АРСР О. Рено, заслужений артист Казахської РСР І. Чарський, відома актриса Л. Аргонська, провідні актори та молоді артисти В. Абенін, В. Александров, В. Барон, М. Боголюбова, Ю. Демидов, Т. Єгорова, Ю. Жулавська, Н. Захаров, М. Кублановський, І. Кулешов, В. Красняк, А. Кузнецова, О. Леонідов, Ю. Мартинов, А. Мітрохона, І. Ніколаєва, Т. Новікова, Л. Рекеда, М. Сергеев, З. Флоренсова, А. Черемісіна, Т. Шарунго, Д. Швець, Є. Яворська, Т. Ямбулатова та інші¹³. Відомостей про життєвий шлях та творчість більшості акторів і режисерів обох ізмаїльських театрів дуже мало, їх біографії мають стати предметом досліджень істориків, краєзнавців та шанувальників театру.

Творчі колективи театрів міста активно гастролювали в області та за її межами. Так, за вісім місяців 1951 р. увазі глядачів було представлено 202 спектаклі, з яких 155 – у місті Ізмаїл. Російський драматичний театр імені Т. Г. Шевченка лише у рідному місті здійснив 125 постановок за наступним репертуаром: «В степах України» і «Калиновий гай» О. Корнійчука, «Небезпечне перехрестя» О. Спешнева і І.-М. Маклярського, «Директор» С. Альошина, «Загублений дім» С. Михалкова, «На тому боці» А. Барянова, «Пізня любов» і «Безприданниця» О. Островського, «Голос Америки» Б. Лавреньова, «День дивних обманів» Р. Шерідана, «Глибокі коріння» Д. Гоу і А. Дюссо, «Мачуха» О. Бальзака і «Шельменко-денщик» Г. Квітки-Основ'яненка¹⁴. Більшість постановок театру побачили глядачі Кілійського, Лиманського, Татарбунарського, Тузлівського,

¹¹ Программы концертов, спектаклей и афиши областной филармонии и драмтеатра за 1950 г., списки рекомендованных к исполнению и запрещенных пьес. Комунальна установа «Ізмаїльський архів» (КУІА). Ф. р-745. Оп.1. Спр.5. Арк.281.

¹² Программы концертов, спектаклей и афиши областной филармонии и драмтеатра за 1952 г. Комунальна установа «Ізмаїльський архів» (КУІА). Ф. р-745. Оп.1. Спр. 25. Арк.16.

¹³ Программы концертов, спектаклей и афиши областной филармонии и драмтеатра за 1951 г. Комунальна установа «Ізмаїльський архів» (КУІА). Ф. р-745. Оп.1. Спр. 18. Арк.137.

¹⁴ Протоколы комиссии по прослушиванию артистов областной филармонии за 1951 г.; творческие характеристики на артистов. Комунальна установа «Ізмаїльський архів» (КУІА). Ф. р-745. Оп.1. Спр. 17. Арк. 24.

Ренійського та Суворівського районів¹⁵. Російський драматичний театр імені Т. Г. Шевченка показував свої вистави в Білгород-Дністровському, Бердичеві, Івано-Франківську, Кишиневі, Луцьку, Одесі, Рівному, Тернополі, Умані, Черкасах та інших містах і містечках України та Молдови. Театральне життя Ізмаїла не обмежувалося виставами місцевих театрів. Свої спектаклі привозили до міста творчі колективи Кишинівського музично-драматичного, Бельцького російського драматичного театрів¹⁶.

У цей післявоєнний період разом із суспільством складні часи переживав і театр. Серед проблем, які впливали на роботу творчих колективів: стан музичних інструментів або навіть їх відсутність, брак автотранспорту, недостатність висококваліфікованих керівних і творчих фахівців, завершення будівництва приміщення театру та їх ремонт, мала кількість місць у глядацьких залах невеличких міст і сіл, низькі ціни на білети, недостатнє державне фінансування. Максимальний середній збір від спектаклю міг бути 1000-1200 руб., у той час як середня вартість однієї вистави становила 2000-2500 руб. Наприклад, Ізмаїльський російський драматичний театр за виставу «Загублений дім» у с. Суворове зібрав 950 руб., у м. Рені – 457 р., за виставу «Пізня любов» у м. Татарбунарах – 1822 р., тобто навіть найбільший виторг не перекривав витрат, тож робота театру під час гастролей була нерентабельною¹⁷. Слід зауважити, що, наприклад, у 1950 р. оплата праці в усіх галузях господарства була низькою: у промисловості – 708 руб., транспорті – 707 руб., будівництві – 656 руб., освіті та культурі – 668 руб. на місяць¹⁸.

Таким чином, театральне життя в місті Ізмаїл у післявоєнний період, незважаючи на складну соціально-економічну ситуацію в країні, було досить активним. Репертуар театрів як один із важелів ідеологічного впливу на громадян визначався вищими органами радянської влади. Творчі колективи здійснювали постановки за творами українських, російських, радянських та зарубіжних драматургів, більшу частину з яких становили п'єси побутового характеру. Ізмаїльські театри продовжили свій розвиток завдяки гастрольним турам в області та за її межами.

Запропоноване дослідження не вичерпує всіх питань, пов'язаних з історією і діяльністю театрів Українського Подунав'я, саме тому необхідно продовжувати наукові пошуки з цієї проблематики. Вивчення історії театру в регіоні, діяльність творчих колективів, збір біографічних матеріалів діячів культури, мистецтва і науки, які долучилися до поширення здобутків світової культури, може стати перспективним напрямом подальших наукових студій.

¹⁵ Протоколи комісії по прослушиванию артистов областной филармонии за 1951 г.; творческие характеристики на артистов. Комунальна установа «Ізмаїльський архів» (КУІА). Ф. р-745. Оп.1. Спр. 17. Арк. 24.

¹⁶ Там само.

¹⁷ Там само.

¹⁸ Янковська О. Соціально-побутова сфера життя громадян УРСР як відбиток пріоритетів держави від початку повоєнної відбудови до кінця «відлиги». Україна XX століття: культура, ідеологія, політика. 2014. Вип. 19. С. 20-53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uxxs_2014_19_4

Література:

Енциклопедія Українознавства. Кн. 2, [т. 8]: «Символізм – Технічні рослини». Голов. ред.: Володимир Кубійович. Париж, Нью-Йорк: «Молоде життя», Наукове товариство імені Шевченка у Європі. 1976. С. 2805-3200. URL: https://web.archive.org/web/20191005204451/http://irbis-nbuv.gov.ua/E_LIB/PDF/ukr0000846.pdf

Кот-Котевич Дмитро Миколайович. URL: <https://cn.archives.gov.ua/fonds/rad/osob/kot-kotevich.html>

Огнев И. Театр, который делал свои первые шаги... URL: <http://www.izmail.es/article/39864/>

Приказы и директивные указания Комитета по делам искусств УССР за 1947 г. Комунальна установа «Ізмаїльський архів» (КУІА). Ф. р-745. Оп.1. Спр. 2. Арк.96.

Программы концертов, спектаклей и афиши областной филармонии и драмтеатра за 1950 г., списки рекомендованных к исполнению и запрещенных пьес. Комунальна установа «Ізмаїльський архів» (КУІА). Ф. р-745. Оп.1. Спр.5. Арк.281.

Программы концертов, спектаклей и афиши областной филармонии и драмтеатра за 1952 г. Комунальна установа «Ізмаїльський архів» (КУІА). Ф. р-745. Оп.1. Спр. 25. Арк.16.

Программы концертов, спектаклей и афиши областной филармонии и драмтеатра за 1951 г. Комунальна установа «Ізмаїльський архів» (КУІА). Ф. р-745. Оп.1. Спр. 18. Арк.137.

Протоколы комиссии по прослушиванию артистов областной филармонии за 1951 г.; творческие характеристики на артистов. Комунальна установа «Ізмаїльський архів» (КУІА). Ф. р-745. Оп.1. Спр. 17. Арк. 24.

Татаринов І. Є. (2017) Повсякденне життя дітей міських околиць Ізмаїла в повоєнні роки. *III Дунайські наукові читання: Голод 1946-1947 рр.: історичні, філософсько-психологічні та педагогічні аспекти*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (18-19 травня 2017 року). Ізмаїл: РВВ ІДГУ; «СМИЛ». С.251-256.

Церковна В. Г. (2017) Голод 1946 – 1947 рр. на Ізмаїльщині крізь призму офіційних документів. *III Дунайські наукові читання: Голод 1946-1947 рр.: історичні, філософсько-психологічні та педагогічні аспекти*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (18-19 травня 2017 року). Ізмаїл: РВВ ІДГУ; «СМИЛ». С. 287-294.

Циганенко Л. Ф. (2017) Матеріально-побутові умови життя студентів повоєнної доби (на матеріалах Білгород-Дністровського учительського інституту 1944-1949 рр.). *III Дунайські наукові читання: Голод 1946-1947 рр.: історичні, філософсько-психологічні та педагогічні аспекти*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (18-19 травня 2017 року). Ізмаїл: РВВ ІДГУ; «СМИЛ». С. 295-300.

Чайкин Ю. (1945) Прекрасно сыгранный спектакль. *Придунайская правда*. 19 августа.

Штатное расписание и сметы расходов областного отдела искусств и подведомственных учреждений на 1946-1948 гг. Комунальна установа «Ізмаїльський архів» (КУІА). Ф. р-745, Оп. 1. Спр. 1. Арк. 1-39.

Янковська О. (2014) Соціально-побутова сфера життя громадян УРСР як відбиток пріоритетів держави від початку повоєнної відбудови до кінця «відлиги». Україна XX століття: культура, ідеологія, політика. Вип. 19. С. 20-53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uxxs_2014_19_4

REFERENCES

Chajky`n Yu. (1945) Prekrasno sygrannyj spektakl`. Pry`dunajskaya pravda.. 19 avgusta.

Ency`klopediya Ukrayinoznavstva. Kn. 2, [t. 8]: «Sy`mvolizm – Texnichni rosly`ny`». Golov. red.: Volody`my`r Kubijovy`ch. Pary`zh, N`yu-Jork: «Molode zhy`ttya», Naukove tovary`stvo imeni Shevchenka u Yevropi. 1976. S. 2805-3200. URL: https://web.archive.org/web/20191005204451/http://irbis-nbuv.gov.ua/E_LIB/PDF/ukr0000846.pdf

Kot-Kotevy`ch Dmy`tro My`kolajovy`ch. URL: <https://cn.archives.gov.ua/fonds/rad/osob/kot-kotevich.html>

Ognev Y`. Teatr, kotoryj delal svoj` первые shagy`... URL: <http://www.izmail.es/article/39864/>

Программы концертov, spektaklej y` afy`shy` oblastnoj fy`larmony`y` y` dramteatra za 1950 g., spy`sky` rekomendovannyh k y`spolneny`yu y` zapreshhennyh p`es. Komunal`na ustanova «Izmayil`s`ky`j arxiv» (KUIA). F. r-745. Op.1. Spr.5. Ark.281.

Программы концертov, spektaklej y` afy`shy` oblastnoj fy`larmony`y` y` dramteatra za 1952 g. Komunal`na ustanova «Izmayil`s`ky`j arxiv» (KUIA). F. r-745. Op.1. Spr. 25. Ark.16.

Программы концертov, spektaklej y` afy`shy` oblastnoj fy`larmony`y` y` dramteatra za 1951 g. Komunal`na ustanova «Izmayil`s`ky`j arxiv» (KUIA). F. r-745. Op.1. Spr. 18. Ark.137.

Протоколы кomy`ssy`y` po proslushy`vany`yu arty`stov oblastnoj fy`larmony`y` za 1951 g.; tvorchesky`e xaraktery`sty`ky` na arty`stov. Komunal`na ustanova «Izmayil`s`ky`j arxiv» (KUIA). F. r-745. Op.1. Spr. 17. Ark. 24.

Пры`казы y` dy`rekty`vnye ukazany`ya Komy`teta po delam y`skusstv USSR za 1947 g. Komunal`na ustanova «Izmayil`s`ky`j arxiv» (KUIA). F. r-745. Op.1. Spr. 2. Ark.96.

Shtatnoe raspy`sany`e y` smety rasxodov oblastnogo otдела y`sskustv y` podvedomstvennyh uchrezhdeny`j na 1946-1948 gg. Komunal`na ustanova «Izmayil`s`ky`j arxiv» (KUIA). F. r-745, Op. 1. Spr. 1. Ark. 1-39.

Yankovs`ka O. (2014) Social`no-pobutova sfera zhy`ttya gromadyan URSR yak vidby`tok priory`tetiv derzhavy` vid pochatku povoyennoyi vidbudovy` do kincyа «vidly`gy`». Ukrayina XX stolittya: kul`tura, ideologiya, polity`ka.. Vy`p. 19. S. 20-53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uxxs_2014_19_4

Tserkovna V. Izmail theaters in 1946-1960 (on the materials of the local archive)

Currently the study of cultural aspects of life in separate regions in historical retrospect is gaining considerable importance. The analysis of cultural and artistic life of the Ukrainian Danube region as a kind of artistic phenomenon needs special attention. An important place in this area was taken by theatrical groups of the city of Izmail. Theatrical institutions despite their provinciality performed important social functions, namely, contributed to the cultural development of the population, formed aesthetic views and instilled moral values.

The events of theatrical life in the Izmail region have not been sufficiently covered in the historical literature, there is only fragmentary and unsystematized information in journalistic essays and reference, encyclopedic publications which determines the relevance of this article.

The article considers the activities of two regional state theatres that operated in Izmail in 1946-1960: the Ukrainian Music and Drama Theatre and the Taras Shevchenko Russian Drama Theatre, based on the materials from the Izmail Regional Arts Department that are stored in the local archives. The composition of creative groups and the repertoire plan of theatrical troupes are described, some production and financial documents and difficulties that influenced the work of theatres are analyzed.

The author comes to the conclusion that the theatrical life in the city of Izmail in the postwar period was quite active despite the difficult social and economic situation in the country. The repertoire of the theatres as one of the levers of ideological influence on citizens was determined by the highest bodies of Soviet power. Creative groups staged performances based on the works of Ukrainian, Russian, Soviet and foreign playwrights, actively toured in the region and beyond. Prospects for further research on theatrical life in the region are outlined.

Key words: *Izmail region, Izmail, theatre, theatrical life, repertoire, tours.*